

POSICIÓ DEL COMB SOBRE "PRÀCTIQUES MÈDIQUES ALTERNATIVES I TERAPÈUTIQUES COMPLEMENTÀRIES"

Tradicionalment la medicina acadèmica o oficial ha considerat amb incredulitat, i fins i tot críticament, les medicines alternatives, reclamant que només les terapèutiques que tinguin una base científica siguin reconegudes i autoritzades. No obstant això, una proporció important i creixent de la població dels països avançats busca una solució als seus problemes de salut en les medicines alternatives, tot sovint al mateix temps que rep l'atenció de la medicina oficial. Aquestes pràctiques alternatives no disposen de cap regulació oficial i els qui les practiquen, sovint no metges, ho fan sense poder acreditar la bondat o almenys la innocuïtat de les seves actuacions.

El COMB fa seves les conclusions de la Ponència presentada al XXI Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, celebrat a Barcelona l'octubre de 2000, i en base a aquestes adopta el següent posicionament:

- 1.** Les medicines alternatives tenen, malgrat l'absència de validació científica, una llarga tradició, i algunes són utilitzades regularment o de forma ocasional per un elevat nombre de població. L'atractiu que tenen per als seus usuaris té unes causes molt diverses, però en part pot ser el reflex d'un descontentament amb la medicina oficial quan aquesta no pot donar solucions als problemes de salut o bé d'un descontentament en relació amb l'atenció poc personalitzada que a vegades reben els pacients al sistema sanitari públic on la massificació de les consultes d'atenció primària no permet dedicar suficient temps a l'entrevista metge-malalt.
- 2.** Algunes de les medicines alternatives com l'acupuntura, l'homeopatia, la quiropràxia, com a tractament de problemes musculoesquelètics, i la medicina naturista no són considerades alternatives per la majoria de les persones que les utilitzen. El terme terapèutiques complementàries seria, per tant, més adient per designar aquestes pràctiques, ja que evitaria la seva contraposició amb la Medicina científica o oficial.
- 3.** Les terapèutiques complementàries no poden ser en cap cas l'alternativa als tractaments d'eficàcia demostrada científicament. Per tant, els metges que les apliquen han d'estar suficientment formats per utilitzar-les només en aquells problemes de salut sense tractament eficaç comprovat o com a complement de tractaments d'eficàcia demostrada.

4. La decisió d'indicar alguna terapèutica complementària hauria de ser una competència exclusiva dels metges, perquè sempre exigeix un diagnòstic previ de la malaltia del pacient, procés pel qual només els metges preparats científicament hi estan capacitats.
5. Els beneficis que s'aconsegueixen amb les terapèutiques complementàries poden ser per motiu d'un efecte placebo o de mecanismes orgànics o farmacològics desconeguts. Calen estudis, aplicant el mètode científic, per caracteritzar-los. També aquestes pràctiques poden comportar riscos per als malalts, ja sigui per un efecte advers imprevist (en el cas d'alguns productes derivats de plantes) o perquè endarrereixin el diagnòstic i el tractament d'una malaltia greu.
6. És recomanable l'establiment de criteris i de normes que regulin les pràctiques alternatives i que distingeixin les que poden ser considerades terapèutiques complementàries de les que són clarament pràctiques alternatives i, per tant, substitutòries de la medicina oficial. La regulació de les terapèutiques complementàries no ha de considerar-se un reconeixement científic sinó un procediment d'ordenació i control ètic i de la bona praxi professional de la seva utilització.
7. La Universitat no és l'àmbit més adequat per a l'ensenyament de les pràctiques mèdiques sense base científica, però fóra convenient que en el període de pregrau es donés als estudiants de Medicina informació sobre les pràctiques alternatives, les teories en què es fonamenten, les circumstàncies en les quals pot ser acceptable la seva utilització i els seus riscos i inconvenients. S'haurien de determinar per part de l'Administració els criteris de funcionament i els mecanismes de control dels centres docents d'aquestes pràctiques.
8. Les terapèutiques complementàries no s'han de considerar especialitats mèdiques autònomes, sinó instruments que tot metge pot usar, si en té un coneixement suficient, i si considera que així pot atendre millor els seus pacients.
9. Els metges que no apliquen aquestes pràctiques han de respectar les decisions dels seus malalts de ser atesos per metges que sí que les apliquen, sense desqualificar per principi aquestes pràctiques ni els que les

utilitzen, especialment en aquelles circumstàncies en què ells no poden oferir solucions als seus problemes.

- 10.** El creixement progressiu de la utilització de les medicines alternatives en la societat occidental ha de fer reflexionar els metges i les corporacions mèdiques sobre les causes d'aquest fenomen, i en la necessitat de recuperar per a la seva pràctica professional els elements atractius d'aquestes pràctiques no científiques com són el tracte personalitzat i afectuós, un temps adequat de visita i la visió del pacient com un tot i no com una persona amb un òrgan malalt.

Aquest text està basat en la ponència presentada pels doctors Miquel Bruguera, Josep Lluís Ballvé, Josep M. Bertran i Xavier Granero, coordinada pel Dr. Màrius Foz i publicada el 28-31 d'octubre del 2000, al llibre de Ponències del Setzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana.